

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціальна політика»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *«Соціологія»*

Кількість кредитів – *3,5*

Рік підготовки – *2, семестр – 3*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладачі: Кацьора Олександр Валентинович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Соціальна політика за умов трансформації суспільних відносин, формування соціальної держави й громадянського суспільства має на меті звузити, а в перспективі звести нанівець роль у соціальному житті чинників, що втрачають соціальне значення або гальмують процес суспільної соціодинаміки, і створити умови для посилення ролі чинників, детермінант, що сприяють соціальному поступу, посилюють соціальну безпеку людини. Нині мета соціальної політики полягає в розв'язанні суперечностей суспільного, соціального розвитку, що гальмують процес формування соціально орієнтованої економіки, становлення середнього класу, соціальної мобільності, утвердження дійових механізмів соціального життєзабезпечення людини як основного суб'єкта соціального розвитку. У цьому зв'язку завдання соціальної політики – забезпечити чітке функціонування системи соціально-політичних інститутів, які є суб'єктами соціальної політики, здійснення координації, узгоджувальної діяльності елементів системи, усвідомленої спрямованості їх зусиль, формування оптимального співвідношення й підтримання необхідних пропорцій між цими елементами, приведення до стрункої системи різноманітних дій усіх її учасників, спрямування різних форм, методів і засобів соціальної політики на досягнення очікуваних результатів, насамперед на досягнення адекватності цілеспрямованої діяльності суб'єктів соціальної політики.

2. Метою дисципліни є ознайомлення студентів з основами соціального захисту населення України, структурою організації органів державної влади та недержавних організацій, що здійснюють соціальний захист.

Завдання курсу: ознайомити студентів з предметом, історією виникнення науки про соціальну політику, основними поняттями та категоріями; висвітлити основні принципи та складові частини права соціального захисту України; ознайомити студентів з основними напрямками соціальної політики України та

механізмами її реалізації; розкрити структуру органів державної влади, що здійснюють соціальний захист населення в Україні.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Сутність та теоретичні засади соціальної політики
2. Людський розвиток і його стан в Україні
3. Ринок праці та його регулювання в Україні
4. Бідність і шляхи її подолання
5. Молодіжна політика та соціальний захист молоді в Україні
6. Теоретичні засади та соціально-економічні чинники розробки та впровадження державних соціальних програм
7. Організація системи соціальної політики та управління нею
8. Демографічна політика як складова частина соціальної політики
9. Фінансування державних соціальних програм. Державний бюджет України як основа фінансування соціального захисту
10. Соціальна політика України на фоні світової практики реалізації соціальної політики

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

– загальні: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК01); здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК05); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК06); здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11);

– фахові: здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому (СК03); здатність виконувати професійні ролі у проєктній діяльності в галузі соціальної проблематики, прогнозування процесів та явищ в сучасному соціумі (СК10); здатність налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво, корпоративну відповідальність на основі знання організації роботи соціологічної служби в системі державних та недержавних органів (СК12); здатність до адаптації та професійного реагування на виклики соціальних трансформацій (СК16).

ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми соціальної політики України: навчальний посібник / А.О.Ярошенко, Н.Б.Отрешко, С.В.Толстоухова, Л.А.Литва, І.М.Чернін, С.В.Пасічніченко, Ю.С.Фіголь. За ред. А.О.Ярошенко. Київ?, НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 222 с.
2. Загальна декларація прав людини: Декларація ООН від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

3. Історія та теорія соціальної політики України: навчальний посібник / А.О.Ярошенко, Т.В.Семигіна, Н.В.Сухицька. За ред. А.О.Ярошенко. Київ, НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.
4. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: монографія, Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України. Київ, 2015. 244 с.
5. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України № 1768-III від 01.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України №1105-XIV від 01.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
7. Про зайнятість населення: Закон України № 5067-VI від 24.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
8. Шевчук П.І. Соціальна політика та соціальна безпека людини: Навчальний посібник. Львів: Вид-во ЛРІДУ УАДУ, 2003. 178 с.
9. Ярова Л.В. Соціальна політика України в контексті європейської інтеграції: монографія. Одеса: Фенікс, 2011. 320 с.